

Γουλιέλμος Τέλλος

Συγγραφέας: Φρίντριχ Σίλερ

Μεταφραστής: Δορέντζος Μαβίλης

Πράξη Α, Σκηνή Α

(Τὸ ψαρόπαιδο τραγουδάει στὴ βάρκα.)

Ἡ λίμνη στὸ λουτρὸ καλεῖ μὲ γελαστὴ λαμπράδα,
στῆς ἄκρης ἐκοιμήθηκεν ὁ νιὸς τὴν πρασινάδα,
μὲ μιᾶς ἕνα κουδούνισμα γροικᾶ,
ποῦ σὰν φλογέρα ἠγάει γλυκά,
σὰν τῶν ἀγγέλων ψάλσιμο τερπνὸ
στὸν οὐρανό.

Κ' ἐκεῖ ποῦ μ' ἀναγάλλιαση γλυκύτατη ξυπνάει,
βρέχει τὸ στῆθος του νερὸ κι' ὀλόγυρά του πάει
καὶ μιὰ φωνὴ τοῦ λέγει ἀπὸ τὸν πάτο:
Εἶσαι δικό μου, ἀγόρι ἀγαπημένο,
μαυλίζω ἐγὼ τὸν ἀποκοιμισμένο
καὶ τὸν τραβῶ ἐδῶ κάτω.

(Ὁ βοσκὸς ἀπάνου στὸ βουνό.)

Ἔχετε γειά, προσηλιακὰ λιβάδια,
καὶ σεῖς πράσινα σιάδια·
τὸ καλοκαίρι πάει,
φεύγοντας ὁ βοσκὸς σᾶς χαιρετάει.
Στὰ βουνὰ τώρα πᾶμε,
ἀλλὰ πάλι γυρνᾶμε,
ἅμα ὁ κοῦκος λαλεῖ,
σὰν κανούρια στολὴ
βάνει ἢ γῆ τὰ λουλούδια,
ὅταν κάθε βρυσούλας τὰ νερὰ
τὸν καλὸν Μάη τρέχουν λαμπερά.
Ἔχετε γειά, προσήλιακὰ λιβάδια,
καὶ σεῖς πράσινα σιάδια,
τὸ καλοκαίρι πάει,
φεύγοντας ὁ βοσκὸς σᾶς χαιρετάει.

(Ὁ κυνηγὸς φανερόνεται στὲς κορφὲς τῶν βράχων.)

Βροντολογοῦν οἱ κορυφὲς καὶ τὸ γιοφύρι τρίζει,
τὸν κυνηγὸ τὸ ψήλωμα δὲ σκιάζει δὲ ζαλίζει,
ἄφοβος προχωρεῖ
ἐκεῖ ποῦ ἀσπρολογοῦν τοῦ πάγου οἱ κάμποι,
ὅπου ἄνοιξη γλυκεῖα ποτὲ δὲ λάμπει,

ὅπου δὲν πρασινίζει ἓνα κλαρί,
καὶ θάλασσα ἀπὸ καταχνιὰ γύρω του πλημμυρίζει,
ταῖς χώραις τῶν ἀνθρώπων πλιὸ κεῖθε δὲν ξεχωρίζει,
μόνο ἀπ' τοῦ σύγγενου τῆ σκισματιὰ
ρίχνει στὸν κόσμον καμιὰ ματιὰ,
καὶ βαθειὰ κάτουθ' ἀπ' τὸ νερὸ
βλέπει τὸν πράσινο ἀφρό.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Γλήγωρα, Γέννη, τράβα μέσα τὸ καῖκι,
φουρτούνα φτάνει ἀπ' τὸ λαγκάδ', ἡ κορφὴ βόγγει,
βάνει τὸ σκοῦφο ὁ Νύθεν στὸ κεφάλι, κρύος
ἀγέρας ἀπ' τὴν Ἀνεμότρυπα φυσάει.
Θαρρῶ πῶς θὰ ξεσπάσῃ, πρὶν τὸ στοχαστοῦμε.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Θάρθη βροχὴ, βαρκάρη. Ἀλαίμαργα γρασιδί
τρώγουν τὰ πρόβατά μου· ὁ Φύλακας σκαλίζει.

ΒΕΡΝΗΣ

Πηδοῦν τὰ ψάρια καὶ βουτᾶ τὸ νεροποῦλι,
φουρτούνα δυνατὴ θὰ κατεβῆ.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Γιὰ κύττα,

ΣΕΠΠΗΣ

Τῆς μαύρης Λίζας τὸ κουδοῦνι ἐδῶθε ἀκούω.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Καμιὰ δὲ λείπει· Ἐκείνη ἀπ' ὅλες πλιὰ μακραίνει.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Καλὸν ἤχό, βοσκέ, σοῦ βγάζουν τὰ κουδούνια.

ΒΕΡΝΗΣ

Νόστιμα ζᾶ! Δικὰ σου εἶναι, πατριώτη;

ΚΟΥΟΝΗΣ

Δὲν εἶμαι τόσο πλούσιος. Εἶναι τ' ἄρχοντός μου,
τ' Ἀτιγκχάουζεν, ὅπου σ' ἐμένα τὰ μπιστεῦτη.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

᾽Ωμορφα ποῦ ἡ κορδέλα πάει στὴν ἀγελάδα.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Τὸ ξέρει ποῦναι ἡ πρώτη σ' ὄλο τὸ κοπάδι.
Κι' ἂν τῆς τὴν ἔπαιρνα θὲ νᾶπαυε νὰ βόσκη.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Στὰ καλά σου δὲν εἶσαι! Ζῶ' μὲ δίχως κρίσι...

ΒΕΡΝΗΣ

Ἔτσι μὴ λέγεις. Κρίσιν ἔχει καὶ τὸ ζῶο,
τὸ λέμ' ἐμεῖς ποῦ κυνηγᾶμε ἀγριοκατσίκια.
Ὅταν αὐτὰ πᾶν στὴ βοσκή, φρόνιμα βάνουν
ἐμπροσθοφυλακὴ ποῦ αὐτιάζεται καὶ στέλνει
μῆνυμα, σφουριζιά σὰν κυνηγὸς ζυγόνει.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ ΣΤΟ ΒΟΣΚΟ.

Πᾶς στὸ χωριό σου;

ΚΟΥΟΝΗΣ

Ἡ Ἄλπις πλειὰ βοσκή δὲν ἔχει.

ΒΕΡΝΗΣ

Καλῶς στὸ σπίτι νὰ γυρίσης.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Παρομοίως.
Εἰς μέρη ἐσὺ θὰ πᾶς ὅθε δὲ γέρνουν ὄλοι.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Βιαστικὰ τρέχοντας ἐδῶθε ἔρχεται κάποιος.

ΒΕΡΝΗΣ

Τὸν γνώρισα. Εἶναι ὁ Βάουμγκαρτ ἀπ' τ' Ἀλτσέλλεν.

(Ὁ Κονράδος Βάουμγκαρτ ὀρμάει λαχανιασμένος.)

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, βαρκάρη! Τὸ καῖκι.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Πῶς, πῶς; Τί τόση βία;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Λύσε τὸ καῖκι.
Ἦ γλύτωσέ μου τὴ ζωὴ! Βγάλε με πέρα!

ΚΟΥΟΝΗΣ

Τί ἔχεις πατριώτη;

ΒΕΡΝΗΣ

Ποιὸς σὲ κυνηγᾷ;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ 'Σ ΤΟΝ ΨΑΡΑ

Γλήγωρα, γλήγωρα, τοὺς ἔχω στὰ ποδάρια.
Τοῦ Βάϊλου μὲ ξατρέχουν οἱ καβαλλαρέοι,
ἐγῶμαι τοῦ θανάτου ἂν τύχη καὶ μὲ πιάσουν.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Καὶ γιὰτὶ σὲ ξατρέχουν οἱ καβαλλαρέοι;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Σώσετε τώρα ἐσεῖς κ' ἔπειτα ἐγὼ σᾶς κρένω.

ΒΕΡΝΗΣ

Ἐσὺ 'σαι ματωμένος· πές μας, τί συνέβη;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Ὁ αὐτοκρατορικὸς τοῦ Ρόσβερκ καστελλάνος...

ΚΟΥΟΝΗΣ

Ὁ Βολφενσχίς αὐτὸς εἶναι ποῦ σὲ ξατρέχει;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Αὐτὸς δὲν βλάβει πλειά· τὸν σκότωσα ἐγὼ ὁ ἴδιος.

ἽΟΛΟΙ

Θεὸς νὰ σὲ χωρέση. Τί πηγες νὰ κάμη;

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Κάθε ἐλεύθερος ἄντρας θεὸς νὰ τὸχε κάμη
στὴ θέση μου. Τὸ δίκαιο τοῦ σπιτιοῦ μου ἐνάντια
'ς αὐτόν, ποῦ ν' ἀτιμάση ἤθελε τὴν τιμὴ μου
κι' αὐτὴν τῆς γυναικὸς μου, ἐχτέλεσα μονάχα.

ΚΟΥΟΝΗΣ

ἽΩ πές μας γιὰ νὰ μάθουμ'· ἔχεις ὥρα ὡς ὅτου
αὐτὸς νὰ λύση ἀπὸ τὴν ἄκρη τὸ καῖκι.

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Εἶχα τὸ δάσος κόψη ξύλα, καὶ νὰ, φθάνει
τρέχοντας ἡ γυναῖκα μου ὅλη τρομασμένη
καὶ μοῦ λέγει· ὁ τοπάρχης θρόνιασε στὸ σπίτι,
καὶ τῆς παράγγειλε λουτρὸ νὰ τοῦ ἐτοιμάση
κ' ἔπειτ' ἄπρεπο πρᾶμα τῆς ζητᾶ. Κ' ἐκείνη
τῶφυγε κ' ἦρθ' ἐκεῖ γιὰ νὰ ζητήση ἐμένα.
Γοργὰ τότε ἔτρεξα στὸ σπίτι μοι ὅπως ἤμουν,
καὶ τῶφτιασα μὲ τὴν ἀξίνα τὸ λουτρό του.

ΒΕΡΝΗΣ

Καλὰ ἔπραξες· κανεῖς δὲ νὰ σὲ κατακρίνη.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Ἄξιον ἦϊρε μισθὸν ὁ ἀνέσπλαχνος ποῦ τόσο
ἔχει παθιάση τὸν λαὸν τοῦ Οὐντερβάλδεν.

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Μυρισθῆκαν τὴν πράξη· τρέχουν νὰ με πιάσουν.
Θεέ μου, ἐμεῖς μιλοῦμ'· ὡς τόσο ὁ καιρὸς φεύγει.

(Ἀρχίζει νὰ βροντᾷ.)

ΚΟΥΟΝΗΣ

Σβέλτα, βαρκάρη, πέρνα τον στὴν ἄλλην ὄχθη.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Δὲ γένηται· βαρειὰ φουρτοῦνα θὰ πλακώση.
Νὰ περιμείνης.

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

ὦ θεέ! νὰ περιμείνω
δὲ δύναμαι· ἂν ἀργοῦμε, θάνατος θὰ μ' εὔρη.

ΚΟΥΟΝΗΣ 'Σ ΤΟΝ ΨΑΡΑ

Ἔλα με τὸ Θεό! Βόηθα τὸν ὅμοιό σου.
Αὔριο μπορεῖ νὰ τύχη καὶ σὲ μᾶς τὸ ἴδιο.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Ἐχύθη ὁ Φέν· ἰδέτε πῶς φουσκόν' ἡ λίμνη·
νὰ τιμονεύσω δὲν μπορῶ με τὸν ἀγέρα
ἐνάντιο καὶ με τέτοια κύματα.

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Ἔτσι ἐσένα
νὰ σὲ βοηθήση ὁ Θεὸς καθὼς θὰ μ' ἐλεήσης.

ΒΕΡΝΗΣ

Μιὰ ζωὴ κιντυνεύει· ἐλεήσου τον, βαρκάρη.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Ἔχει γυναῖκα αὐτός, ἔχει παιδιὰ στὸ σπίτι.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Πῶς; μὴ δὲν ἔχω μιὰ ζωὴ καὶ γὼ νὰ χάσω;
Ἔχω καὶ 'γὼ γυναῖκα καὶ παιδιὰ. Κυττᾶχτε
πῶς ἀγριεύει καὶ πῶς στρίφεται τὸ κῶμα
κι' ὅλην τὴν λίμνη ὡς τὸ βάθος ἀναδεύει.
Τὸν τίμιον ἄνθρωπο θὰ ἐγλύτονα εὐχαρίστως,
βλέπετε ὅμως καὶ σεῖς ποῦ βολετὸ δὲν εἶναι.

ΒΑΟΥΜΓΚΑΡΤ

Πρέπει λοιπόν στοῦ ἐχθροῦ τὸ χέρι ἐγὼ νὰ πέσω,
ἐνῶ βλέπω ἀπ' ἐδῶ τὴ γῆ τῆς σωτηρίας;
Νά την! τὸ βλέμμα μου τὴν φθάνει κ' ἐκεῖ πέρα
ὁ ἦχος τῆς φωνῆς μου θάφθανε. Νὰ ἡ βάρκα
ποῦ ἐκεῖ θὰ μ' ἔφερνε· καὶ ὅμως ἐδῶ πρέπει
νὰ κείτομ' ἔρμος κ' ἀπ' τὸ φόβο μου νὰ λυόνω.

ΚΟΥΟΝΗΣ

Ποιὸς ἔρχεται γιὰ ιδέες.

ΒΕΡΝΗΣ

Ὁ Τέλλος ἀπ' τὸ Βύργκλεν.

(Ἔρχεται ὁ Τέλλος ἀρματομένος.)

ΤΕΛΛΟΣ

Ποιὸς βοήθεια ζητῶντας μύρεται ἐδῶ πέρα;

ΚΟΥΟΝΗΣ

Εἶν' ἀπ' τ' Ἀλτσέλλεν, τὴν τιμὴν τοῦ ὑπερασπίσθη
αὐτὸς τὸ Βολφενσχίς φονεύοντας, ποῦ εἶναι
τοῦ βασιλέως καστελλάνος εἰς τὸ Ρόσβεργ.
Δέεται τοῦ βαρκάρη ἐκεῖ νὰ τὸν περάσῃ.
Τοῦτον τρομάζ' ἡ χειμωνιά καὶ δὲν πηγαίνει.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Ὁ Τέλλος εἶν' ἐδῶ, κ' αὐτὸς ξέρει νὰ λάμνη·
ἄς γίνῃ μάρτυράς μου ἂν πρέπει νὰ τὸ κάμω.

ΤΕΛΛΟΣ

Ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλεῖ, караβοκύρη,
νὰ τολμήσῃ μπορεῖ καθεῖς ὅ,τι κ' ἂν εἶναι.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Ἐγὼ νὰ βυθισθῶ στῆς κόλασης τὸ στόμα;
Κανεῖς δὲ θὰ τὸ κάμῃ ἂν εἶναι στὰ σωστά του.

ΤΕΛΛΟΣ

Ἵστερο τὸν ἑαυτὸ του σκέφτεται ὁ γενναῖος.
Στὸν Θεὸν ἔχε πίστιν, σῶσε τὸν καυμένον.

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Εὐκολ' ἀπ' τὴ στεριά καθένας ὀρμηγεύει.
Ἐδῶ εἶν' ἡ βάρκα, ἐδῶ κ' ἡ λίμνη. Δοκιμάστε.

ΤΕΛΛΟΣ

Ἴσως ἡ λίμνη θὰ τὸν ἐλεήσῃ, ἀλλ' ὄχι
ὁ τοπάρχης ποτέ. Δοκίμασε, βαρκάρη.

ΒΟΣΚΟΙ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΟΙ

Σῶσε τον, γλύτωσέ τον, σῶσε τον!

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Κι' ἂν ἦταν

ἀδερφός μου, παιδί μου, δὲν θὲ νὰ μποροῦσα.

Σήμερις εἶν' ἑορτὴ τοῦ Σίμωνος τοῦ Ἰούδα,

φυσομανᾶ ζητῶντας ἓνα θῦμα ἢ λίμνη.

ΤΕΛΛΟΣ

Μὲ λόγια στὸν ἀγέρα τίποτε δὲν γένηται.

Φεύγει ὁ καιρὸς κι' ὁ ἄνθρωπος ἐδῶ ἔχει χρεια

νὰ τὸν βοηθήσουμε. Λοιπὸν θὰ τὸν περάσης;

ΡΟΥΟΝΤΗΣ

Ὅχι. Ἐγὼ ὄχι.

ΤΕΛΛΟΣ

Δὸς μου ἐδῶ τότε τὴ βάρκα.

Μὲ τὸν Θεὸ καὶ μὲ ταῖς λίγαις δύναμαίς μου...